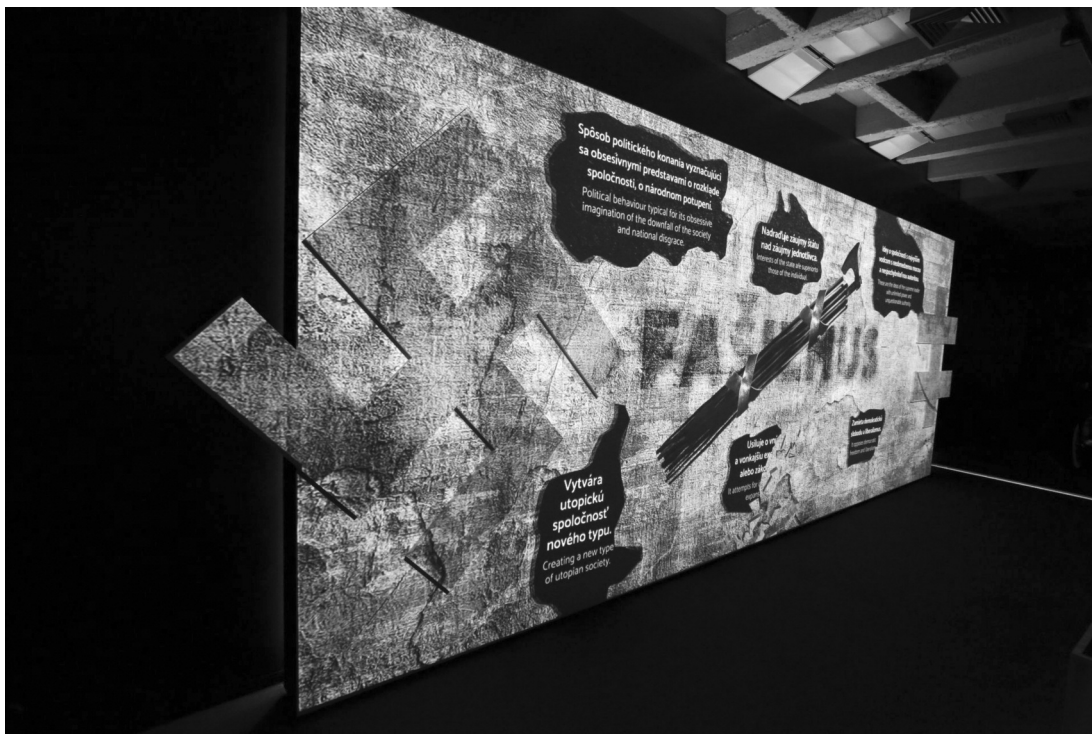

Digitálna výstava Slovenského národného povstania v Banskej Bystrici vznikla pri príležitosti pripomenutia 75. výročia SNP. Povstanie slovenského národa sa považuje za jedno z najvýznamnejších v histórii spomedzi všetkých európskych krajín. Posolstvo boja o slobodu, aj napriek výraznej prevahe nepriateľa, je potrebné odovzdať ďalším generáciám. Stotožnili sme sa s touto myšlienkou a prebrali sme zodpovednosť za to, aby sa výstava stala jedinečnou a modernou prezentáciou kultúrneho dedičstva a histórie Slovákov.

Výstavu sme realizovali v spolupráci s múzeom SNP za podpory Ministerstva kultúry SR. Prihlásili sme sa do verejnej súťaže o vytvorenie tejto expozície s cieľom, že navrhne niečo, čo na Slovensku zatiaľ nebolo. Chceli sme výstave dať emóciu. Chceli sme oživiť spomienku na Povstanie a dať príbeh aj samotným exponátom. Naším zámerom bolo hlavne to, aby sa každý jeden návštevník výstavy stal jej súčasťou, aby sa dostal do deja a aby sa vžil do doby, v ktorej sa nachádzali naši otcovia a praotcovia. Zároveň sme však potrebovali zachovať aj vzdelávací účel, pretože faktografické informácie sú rovnako dôležité ako vizuálne prevedenie výstavy. Bolo nutné zamyslieť sa nad spôsobom prezentácie posolstva SNP pre mladú a strednú generáciu, ktorá o povstaní žiaľ veľa nevie.

Priznávame, že ani my sme spočiatku nemali dostatok vedomostí a konkrétnych informácií o prípravách a osobnostiach SNP. Preto bola odborná spolupráca s historikmi Múzea SNP prirodzenou súčasťou v procese projektovej prípravy. Celkový vizuálny dojem výstavy vznikol zasa v spolupráci s architektom Ing. arch. Branislavom Bolcom.

Projekt výstavy sa musel prispôbiť existujúcim priestorom, ktoré prechádzali rekonštrukciou. Za stavebné architektonické prvky však bolo nutné „ukryť“ množstvo techniky a elektroinštalácie. Všetky stavebné a technické požiadavky sa podarilo zachytiť včas a pripraviť ich vo fáze príprav projektu. Technické vybavenie výstavy je na veľmi vysokej úrovni. Obsahuje najmodernejšie 4K laserové projektory s dlhou životnosťou svietenia, spoľahlivé a odolné dotykové obrazovky, obrovskú LED obrazovku s 217 cm uhlopriečkou, kvalitnú priestorovú 5.1 audio zostavu a ďalšie zariadenia pre ozvučenie jednotlivých sekcií. Celým „mozgom“ výstavy je stabilný centrálny ovládací systém, ktorý funguje v dvoch režimoch. Primárny je automatizovaný režim pre návštevy bez lektora a sekundárny je režim s lektorským výkladom, pričom lektor pomocou tabletu ovláda jednotlivé sekcie výstavy. Obrovskou výhodou je aktualizácia alebo zmena obsahov. Zriaďovateľ výstavy tak môže kedykoľvek zmeniť obsah jednotlivých sekcií bez zásahu do stavebnej časti výstavy.

Prostredníctvom interaktívnych a digitálnych technológií sme vytvorili plne automatizovanú expozíciu, aby prezentovala širokej verejnosti udalosti, ktoré sa odohrali počas druhej svetovej vojny so zameraním na Slovenské národné povstanie.

Výstava je rozdelená do niekoľkých sekcií tak, aby každá z nich rozprávala príbeh jednotlivých fáz a období povstania. Návštevník postupne získa prehľad a vytvorí si dobový obraz prostredníctvom digitálne spracovaných archívnych záberov v kombinácii s textovými informáciami, ktoré sú prezentované v 16-tich pútavých videách. V niektorých sekciách výstavy si návštevník sám vyberie video, ktoré ho najviac zaujíma, a to cez aplikáciu na dotykovú obrazovku. Videá sú premietané ako veľkoplošná projekcia celkovo na 6 plochách.

V rámci zážitkovej sekcie má návštevník možnosť ocitnúť sa priamo vo vojnovom zákope a byť súčasťou skutočného boja.

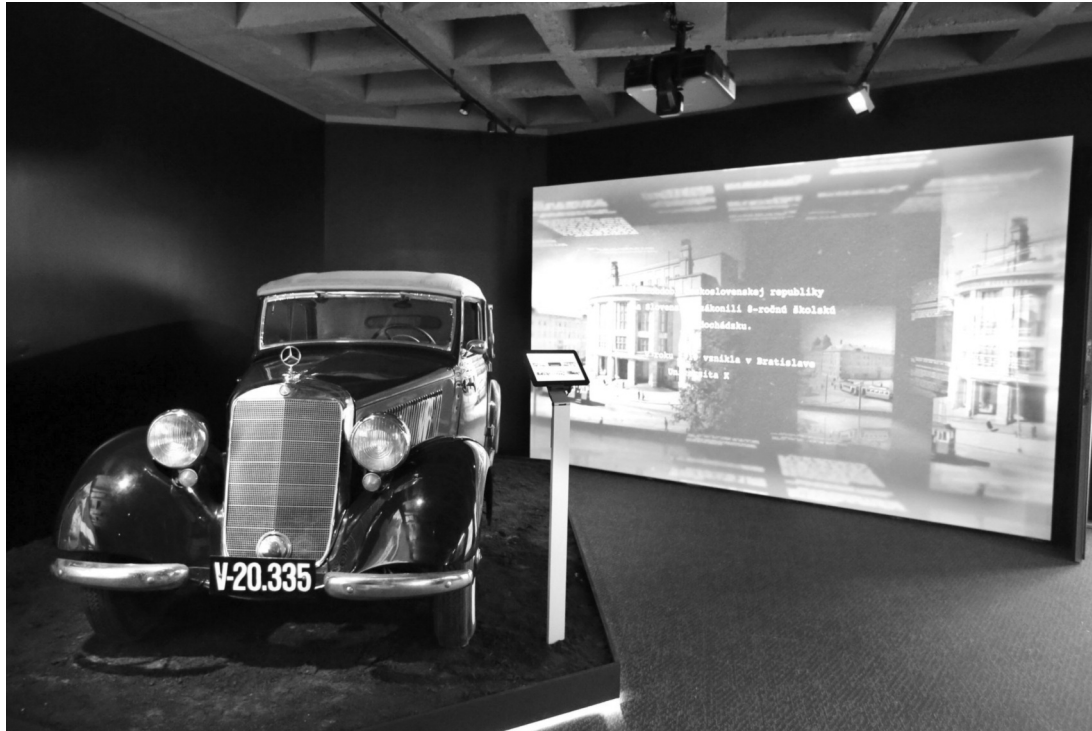
Skvostom expozície je unikátna 12 metrová zaoblená panoramatická projekcia, pre ktorú bol na mieru natočený film z obdobia Slovenského národného povstania o dvoch mladých bratoch, ktorí sa dobrovoľne pridali k povstalcovi a vojakovi 1. československej armády. Nebudeme však prezrádzať ďalej, ich osudový príbeh si môžete pozrieť jedine v novej expozícii Múzea SNP.

Veľmi emotívnou časťou výstavy sú autentické výpovede skutočných účastníkov povstania. Tie si návštevník vypočuje osamote v kabíne, ktorú sme interne nazvali „svednica“. Inde si zas môže vypočuť skutočné spomienky osobností, ktoré sa zaslúžili o prípravu a vypuknutie povstania.

Všetky digitálne obsahy – videá, filmy, aplikácie a audio nahrávky boli vytvorené podľa navrhnutých scenárov špeciálne pre túto výstavu. Najväčším zdrojom čerpania podkladov bol archív Múzea SNP a archív Slovenského filmového ústavu. V prezentáciách sú použité aj digitalizované dokumenty, zápisky, plagáty a fotografie.

Výstava obsahuje len tri fyzické exponáty – pušku vz. 24, štábné vozidlo Mercedes 170V a horský kanón vz. 15. Všetky informácie o nich sú spracované do digitálnej podoby v rámci spomenutých videí.

Celý priestor sme pripravili tak, aby v ňom návštevník priemerne strávil 40 minút, a potom pokračoval do ďalších expozícií múzea. Avšak, reálny stav je taký, že priemerný čas strávený na novej digitálnej výstave je 60 minút, čo je takmer o 50 percent viac ako sme plánovali.

Na samotnú realizáciu výstavy mal projektový tím necelé 3 mesiace. Dňa 29. augusta 2019 výstavu otvorila Ľubica Laššáková, ministerka kultúry SR, Stanislav Mičev, riaditeľ Múzea SNP a Peter Matuška, riaditeľ Ústavu technológií a inovácií. Napriek enormnému časovému tlaku sa vďaka výnimočnej spolupráci všetkých zúčastnených na projekte, podarilo zhmotniť všetky naše nápady a splniť zámer, ktorý máme už dnes niekoľko tisíckrát potvrdený. Návštevník naozaj odchádza so zážitkom, plný emócií a zasiahnutý negatívnymi myšlienkami o vojne, fašizme a ich otrasných následkoch.

Mgr. Dominika Vávrová a kol.

vavrova@utai.sk

(Ústavu technológií a inovácií s.r.o)